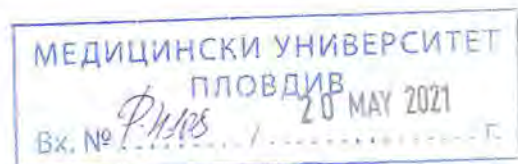

До Председателя на Научния съвет
Медицински Университет, гр. Пловдив

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Пламен Кинов, д.м.н
Ръководител Катедра по Ортопедия и травматология,
Медицински Факултет, Медицински Университет – гр.София
Началник Клиника по ортопедия и травматология,
УМБАЛ „Царица Йоана-ИСУЛ“ АД, гр. София

Относно:

Дисертационен труд за присъждане на научна степен 'доктор на науките'

Професионално направление 7.1. Медицина
докторска програма *Ревматология*

Автор: д-р Елена Кирилова Кирилова, дм

Катедра: Пропедевтика на Вътрешните болести, МУ гр. Пловдив

Тема: „Създаване на специфичен национален модел за предсказване на остеопорозния фрактурен риск и оценка на костната минерална плътност на аксиален скелет чрез радиофреквентна ехографска мултиспектрометрия (РЕМС)“

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Представените материали са в съответствие със Закона за развитието на академичния състав на Р България, Правилника на този закон за приложение в Р България и Правилника за академично развитие в МУ – гр. Пловдив.

Изпълнени са минималните изисквания за придобиването на научната степен „Доктор на науките“ от кандидата, както следва с представените общ брой точки по групи показатели:

Група показатели	Изискване за доктор на науките по правилник	Изпълнени точки за доктор на науките
А дисертационен труд, доктор	50	50
Б		
В (издадена монография) Показател 3	100	100
Г -публикации и доклади	100	262,5
Д - цитирания	150	230
Общо точки	400	642,5

2. Кратки биографични данни за кандидата

Д-р Елена Кирилова е родена на 26.03.1991 година в град Пловдив. Завършила е висшето си образование по медицина в МФ на Тракийски Университет, гр Стара Загора през 2016 г.

Д-р Кирилова е провела едногодишния си преддипломен стаж в Университетската болница към Медицински факултет на Университет „Карл Густав Карус“ гр. Дрезден, Германия и впоследствие клинична специализация в Отделение по Стволово-клетъчна трансплантация. Там е зачислена за докторант с успешна защита на дисертационен труд през 2018 г. с придобиване на ОНС „Доктор“ с оценка „Magna cum laude“.

От 2018 година досега е асистент в Медицински Факултет и Факултет по здравни грижи на Университет „Проф. Д-р Асен Златаров“ - гр. Бургас и води лекционни курсове по Вътрешни болести и Гериатрия.

Клиничната си практика д-р Кирилова започва по специалност Ревматология. Затова и научната и дейност е свързана основно със заболяванията на опорно-двигателния апарат - конкретно с остеопорозата. Завършената специализация по Ревматология позволява на д-р Кирилова да събере нужния опит и брой пациенти за диагностика, обработка и анализиране на клиничните данни по избраната тема на представения за защита дисертационен труд.

В периода на специализацията си, д-р Кирилова е завършила престижни международни следдипломни обучения в областта на вътрешното лечение, ставната ехография, остеоденситометрията, в това число DEXA и РЕМС. През декември 2020 година, Университетската база в гр. Бургас, ръководена от д-р Кирилова е призната като Световен университетски референтен център по РЕМС. От 2019 година води кръжок по биомеханика в Университет „Проф. Д-р Асен Златаров“ гр. Бургас.

Дипломирана е като магистър по Здравен мениджмънт (2020) в Медицински университет, гр. София във Факултет по Обществено здраве и Здравен мениджмънт.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Остеопорозата е социално-значимо заболяване с все по-голямо разпространение поради тенденцията на обществото към застаряване. Тя е прогресираща и често инвалидизираща болест, тъй като се асоциира с повишен фрактурен риск, влошено качество на живот и повишена смъртност. Поради тази причина прогнозирането на риска от бъдещи фрактури, в това число и създаването на модели за оценка на фрактурен риск са изключително актуални и полезни за преценка на терапията. Участието на д-р Кирилова в създаването на националния FRAX модел, който е световно признат и е включен в редица наръчници, е свидетелство за актуалността на избраната от нея тематика. Освен това д-р Кирилова прилага за пръв път в България иновативната радиофреквентна ехографска мултиспектрометрия (РЕМС) - ехографско изследване за оценка на КМПуз на аксиален скелет. Разработените модели с тази методика са полезни за бъдещи оценки на нуждата от това изследване. Д-р Кирилова е представила резултати за българската популация върху две изключително иновативни и актуални тематички-FRAX и РЕМС, чрез които е възможна индивидуалната оценка на фрактурния риск за всеки българин.

4. Познаване на проблема

Д-р Кирилова представя отлична осведоменост по проблема като представя ситуацията до този момент в световен мащаб и в България. Литературният обзор е изчерпателен и е написан на 54 страници. Използвани са 478 научни източника, от които 8 са на кирилица, а останалите 470 - на латиница. Дисертанта е анализирала и обобщила съществуващите литературни данни изключително разбираемо.

Дисертанта познава отлично използваните методи в труда. Част от провежданите изследвания са в колектив, а остеоденситометриите с РЕМС са провеждани само от д-р Кирилова.

5. Методика на изследването

Статистическата обработка е направена с надеждната статистическа програма SPSS версия 19 като обработката на резултатите дава отговор на поставените задачи и позволява да се достигне до основните изводи. Изследвани са честотата на бедрените фрактури в

Старозагорска област в рамките на периода между 2015-2017 г., направена е и остеодензитометрия на аксиален скелет при 324 жени с иновативната РЕМС технология. Използваните научни методи са представени подробно.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е написан на 225 стандартни страници. Структуриран е съгласно изискванията и е онагледен с 8 таблици, 27 фигури и 14 приложения. Той включва въведение (1 стр), литературен обзор (54 стр), библиография (54 стр. с 478 литературни източника, от тях 8 са на кирилица и останалите на латиница). Авторката показва много добра литературна осведоменост по разработвания проблем.

Основната цел на научния труд е дефинирана ясно. На нея са подчинени и изследванията в дисертационния труд. Задачите са формулирани точно и отговарят на поставената цел.

Материалът на проучването, методиката, собствените резултати, анализът им, както и собствените изводи и приноси, са разгледани последователно. Изследвани са 324 пациентки, провели РЕМС изследване.

Резултатите са добре онагледени в таблици и фигури. Илюстрират значимостта на използваните методи за оценка .

В главата „Обсъждане” на 23 стр. е направен обширен анализ на резултатите на дисертанта по разглежданата тематика и сравнение с тези на други автори, работили по проблема. Авторските резултати са сравнени с данните от литературата, като коректно са описани.

Дисертационният труд завършва с представени 11 извода, с които съм съгласен и които в обобщен вид потвърждават резултатите от проведените проучвания.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Дисертационният труд съдържа резултати, които са оригинални, с практическо приложение и предствляват съществен принос в науката. Приемам формулираните 11 изводи, които представят акуратно получените резултати. Смятам че изводи 1, 6,7 и 8 биха могли да бъдат преформулирани и съкратени. За най-съществени приноси смятам, че са епидемиологичното проучване на бедрения фрактурен риск, разработването на специфичен национален модел за предсказване на остеопорозния фрактурен риск, валиден за българската популация, предсказването на доживотния фрактурен риск сред българската популация, както и оценката кои са рисковите фактори, които влияят върху КМП_{у3} на аксиален скелет, измерена чрез РЕМС.

8. Оценка на публикациите по дисертационния труд

Представените публикации към дисертационния труд са с високо качество. публикувани са в авторитетни чужди и български научни списания.

Д-р Кирилова е представила 19 публикации от които 15 са в пълен текст и 4 доклада в чужди списания. От тях 10 са реферирани в Scopus /WoS/, а 8 са с IF (Общ IF 48,821).

Цитиранията в реферирани и индексирани издания Scopus /WoS/ са 12, от тях 4 са с IF и 10 цитирания са в нереперирани списания с научно рецензиране.

Като първи автор д-р Кирилова е в 15 публикации, а като втори автор - в 4 публикации. Това показва водещата научна роля и същественния принос.

9. Автореферат

Авторефератът е с общ обем 64 страници с 8 таблици и 22 фигури. Той съдържа и списъка с публикации.

10. Критични бележки

Присъща слабост на популационните изследвания в РБългария е липсата или неточните данни за заболяемостта за страната. Това е наложило използването на референтни чуждестранни бази данни. Налице са значителни расови, регионални и етнически различия между отделните страни и популации което може да е причина за изкривяване на резултатите в настоящето проучване.

Проучването е върху контингент от област Стара Загора, което може да постави под въпрос точността на резултатите за страната като цяло.

Отправените критични бележки не променят стойността на труда и неговите приноси.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Д-р Кирилова представя своята работа на създаване на модел на FRAX за България, както и иновативната методика РЕМС остеодензитометрия на аксиален скелет с едни от първите данни за българската популация и за света.

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за академично развитие в МУ - Пловдив. Представените материали и научни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на МУ – Пловдив.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка на рецензирания дисертационен труд и предлагам на почитаемото научно жури да присъди научна степен 'доктор на науките' в докторска програма по „Ревматология” на д-р Елена Кирилова Кирилова.

16.05.2021

Рецензент:

проф.д-р Пламен Кинов,дмн

